

alle de Mursten, der kommer hertil. Ja, det er endogsaa meddelt mig, at man ligefrem har udstedt Forbud mod, at der paa visse Stationer i København, bl. a. paa Nørrebro, i et Tidsrum af 10 Dage kommer Godsvogne med Mursten, fordi man ikke kan tage imod dem. Det er jo et Eksempel paa, hvor daarligt Statsbanerne kan opfylde deres Mission under de forhaandenværende Omstændigheder, og det advarer i højeste Grad imod at foretage noget, der kunde bevirke en yderligere Belastning af vor Godstrafik. Tværtimod maatte Bestræbelserne gaa i modsat Retning. Jeg skal med den højtærede Formands Samtykke oplæse en Udtalelse, som en Oldermænd i et af Bygningstagenes, Oldermænd Wildt, er fremkommet med i Københavns Kommunalbestyrelse. Det var ham meddelt — udtalte han — fra Teglværkernes Centralkontor og ogsaa af andre, at der navnlig ved Nørrebros Station hersker haarrejsende Forhold, idet der henstaar Snese af Vogne Dag efter Dag uden at blive besørget. Det er yderligere meddelt mig, at man til Byggeforetagender der ude omkring staar og mangler Vogne, der skulde besørge ca. 8 Millioner Sten. Disse kan man allerede under de forhaandenværende Omstændigheder ikke faa frem, saaledes at man ikke nær kan beskæftige den Arbejdskraft, som man ellers kunde, men kun omtrent en Trediedel. Saaledes hemmes Byggeforetagenderne allerede under de nuværende Omstændigheder fra Statsbanernes Side. Jeg vil ikke tale om, hvorledes Byggeriet for øvrigt ogsaa hemmes derved, at vi i omtrent 3 Maaneder har haft Arbejdsstandsning paa dette Omraade. Men tager man de faktisk tilstedeværende Forhold, som af mig fremhævet, i Betragtning, saa forekommer det mig, at man maa stille sig skeptisk overfor den af den højtærede Indenrigsminister foreslaaede Forandring i det fremsendte Udkast. Det forekommer mig, at det vil være upraktisk at gennemføre den, den vil vanskeligt kunde anvendes paa en virkelig retfærdig Maade, saaledes at den kommer alle til gode. Den er upraktisk og vil kunne virke skadelig allerede ved sin Tilstedeværelse, idet den kan medvirke til at belaste de i Forvejen stærkt overfyldte Godsbaner. Det vilde derfor glæde mig, hvis den højtærede Minister kunde lade sig overbevise om, at det vilde være mere praktisk, mere lige til og mere retfærdigt at vedtage Lovforslaget i det væsentlige saaledes, som det er fremsendt fra Københavns Kommunes Side.

Jeg ved jo godt, at under de forhaandenværende Omstændigheder maa dette Lovforslag fremmes saa hurtigt som muligt, hvis det skal kunne gøre nogen Nytte. Vi fra vor Side skal ogsaa bidrage dertil. Jeg mener alligevel, at i Henhold til det, jeg har udtalt, vil det være nødvendigt at underkaste Lovforslaget en Udvalgsbehandling for at se, om man ikke kan faa rettet de Ting, jeg her har henpeget paa. Jeg skal, med det af migtagne Forbehold, tillade mig at anbefale Sagen.

Jørgen Berthelsen: Ved Fremsættelsen af det her foreliggende Lovforslag udtalte den højtærede Minister, at den af mig den 17. Maj ved første Behandling af Forslag til Lov om Fastsættelse af Husleje fremsatte Tanke var faldet i god Jord i Københavns Kommunalbestyrelse, og Resultatet deraf er jo det her foreliggende Lovforslag. Idet jeg i øvrigt henviser til mine Udtalelser ved den Lejlighed — de findes Sp. 1596 —, skal jeg tilføje, at naar der er Trang til Boliger eller, som der anføres fra flere Sider, er Bolignød, saa kan denne vigtige Sag ikke siges at være Samfundet uvedkommende. Tværtimod mener jeg, at det er en meget vigtig Samfundssag. Men hvordan skal det offentlig — i første Række Kommunerne og i anden Række Staten — optræde overfor dette Spørgsmaal? At Kommunerne eller Staten skulde opføre Bygninger, som der jo adskillige Steder har været talt ikke saa lidt om og vist ikke mindst i København, vilde jeg anse for saare uheldigt. Jeg tror, at det vilde være et Fejlgreb, hvis Følger man ikke kan overse. Derimod mener jeg, at under saa ekstraordinære Forhold som dem, vi har for Tiden, bør først og fremmest Kommunerne støtte det private Byggeri. Om den Maade, det foreliggende Lovforslag tilsigter at støtte Byggeriet paa, i alle Enkeltheder er den rette, kan der være delte Meninger om, og derom skal jeg udtale mig senere, men i Hovedsagen anser jeg det for et Gode, at Lovforslaget er blevet fremsat.

Bestemmelsen i § 1 om, at Kommunerne inden den 31. Marts 1917 skal tage Bestemmelse, men at Byggeforetagenderne ikke behøver at være færdige inden nogen bestemt Tid, kan, hvis der ikke her tages Forholdsregler, medføre, at en Byggespekulant søger og maaske ogsaa opnaar Skattelettelse for en Bygning, som han maaske først opfører, naar Forholdene er blevet normale. Der kunde derfor mulig